

Вступ

Цю книгу я не планувала писати, але так сталося, що після виходу статті у газеті «Schwäbische Post», де я розповіла про мою туристичну розважальну подорож дорогами німецьких поселень на Львівщині, до мене стали звертатися нащадки галицьких німців.

Вони з радістю та натхненням ділилися історіями власних родин і хотіли, щоб я – українка дізналася більше про їхніх предків галичан. Поступово я нагромадила матеріал і усний, і письмовий. Мені до рук потрапили збірки журналу Товариства галицьких німців за сім десятиліть, починаючи з 1946 року. Вивчаючи їх, я захопилася історіями про Львів, Галичину та галицьких німців. Якість тих матеріалів дуже різна – окремі статті написані професійними журналістами та вченими, інші – за свідками подій і є розповідями пересічних селян чи городян, але від того вони не стають менш цікавими, швидше навпаки, доповнюють забутий галицький колорит.

І тоді я вирішила поділитися своїми знахідками з друзями та однодумцями і підготувала цю книгу-збірку статей, мемуарів та інших свідчень про життя в Галичині етнічних німців до 1939 року, коли за таємними угодами між Сталіном і Гітлером відбулося переселення народів із території розділеної Польщі. Книгу поділено на шість тематичних розділів:

*Німці в Галичині в середні віки
Німецькі поселення у XVIII–XX ст.
Австрійська Галичина
Переселення галицьких німців
Сусідство з українцями
Історії Львова та львів'ян*

Перед кожним розділом подано короткий авторський відступ, де я розповідаю про сучасні події, які відбувалися зі мною під час написання книги.

У кожному розділі розміщено матеріали від різних оповідачів. Деякі розповіді мають науковий характер – містять чіткий фактаж, перелічують історичні дати та події, інші оповіди

Auf der Spur der Lemberger Schwaben

Heimatgeschichte Die Musikerin Olena Serpen stammt aus der Ukraine und lebt seit 2008 in Eilwangen. Nebenbei erforscht sie die Geschichte deutscher Siedler in Galizien. Von Gerhard Königler

Eilwangen

Wie vielfältig die Beziehungen der Völker in Europa in der Vergangenheit waren und wie sich bis heute die Spuren nachverfolgen lassen, das erlebt Olena Serpen jedesmal, wenn sie in ihre Heimatstadt Lwiv in der Ukraine mit. Obwohl während der Zeit der Sowjetunion und auch seitdem die Ukraine unabhängig ist, die Geschichte der Volksflüchtlinge in Galizien nicht wirklich aufgearbeitet wurde, finden sich bis heute Spuren der deutschen Kolonisten im Raum Lemberg, wie Lwiv während der Kalk-Zeit hieß.

Man findet noch viele Spuren der Deutschen in Lwiv.

Olena Serpen
Galizien

An zahlreichen Gebäuden finden sich noch Inschriften in deutscher Sprache und Wappen, die nach Deutschland und Österreich verweisen. Auf den Friedhöfen entdeckt man Grabsteine mit deutschen Namen und Geburtsorten. In dem Dorf Olynycke (früher Einsiedel) hat Olena Serpen einen Grabstein fotografiert mit der Inschrift „Johann Rupp, geb. 1820 in Rosenberg.“ Möglicherweise ist damit das Rosenberg bei Eilwangen gemeint. Dann wäre Johann Rupp ein aufständischer Bauernführer, der

Ein Grabstein aus dem kleinen Dorf Olynycke bei Lemberg. Ob hier ein Auswanderer aus Rosenberg begraben liegt? Foto: privat

österreichischen Monarchie im Raum Lemberg deutsche Siedlungen entstanden. Von 1782 bis 1785 sind 1238 Familien mit 14.669 Personen in Galizien registriert worden. Angeworben hat sie der österreichische Kaiser Joseph II. Die Deutschen kamen vielfach aus dem Rheinland, um aufgrund des siebenjährigen

„Kriegs“ die Donau hinunter bis Wien. Von dort zogen sie in Wagentrossen über Brian, Opatowitz, Bialitz, Krakau und dann weiter in die östern unpopulären Orte.

Die meisten deutschen Siedler wanderten 1899 nach dem Hitler-Stalin-Abkommen zur Auswanderung gedrängt

Olena Serpen lebt in Eilwangen. Sie erforscht die Geschichte der deutschen Kolonisten in ihrer Heimat Galizien. Foto: gpb

erfrecht. Wenn sie in ihre Geburtsstadt kommt, führt sie in die Dörfer und fotografiert die Überbleibsel einer Zeit, die Lemberg noch mitten in Europa lag. Sie selbst hat ihre Heimat bereits im Jahr 2000 verlassen, lebte und arbeitete als Journalistin und Musikerin lange Zeit in England. In Manchester lernte sie

„Die Ukrainer sind sehr patriotisch“, sagt sie. „Es war der eisernen Vorhang, aber die Verbindungen zu den Western gibt es und unterbrochen hat.“

Olena Serpen hofft, dass es jetzt eine neue Annäherung gibt, trotz des Krieges im östlichen Teil des Landes, der seinen großen Patriotismus weckt. Sie

Стаття у газеті «Сwäbische Post», де я розповіла про мою туристичну розважальну подорож дорогами німецьких поселень на Львівщині

нагадують листи до рідних і є дуже емоційними та драматичними за змістом. Можливо спочатку буде складно пристосуватися до такої швидкої зміни у стилях оповідей. Але я сподіваюся, що зміст захопить читачів так само, як захопив мене. Дії відбуваються у знайомих нам галичанам з дитинства містах і селах. Для окремих незнайомих старих німецьких назв сіл та міст я продублювала їх сучасні назви наприкінці книги.

Книга найбільше підійде для підготовленого читача-інтелектуала, але також може зацікавити всіх, хто хоче більше дізнатися про невідомі сторінки історії свого краю – Галичини.